

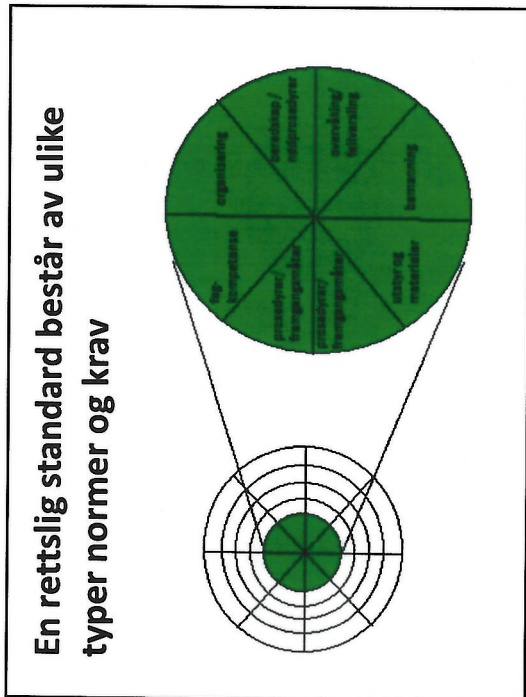
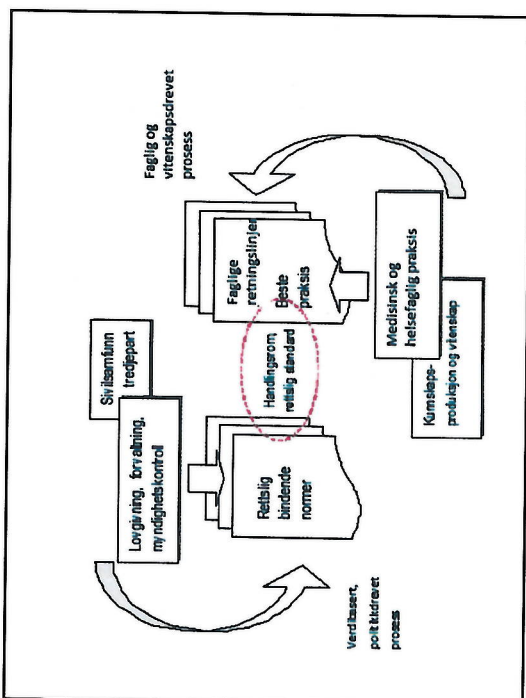
Risikoanalyse i barnevernet

Innlegg på barnevernsledersamling
Bodø 21. mai 2015

Berit Rolf Eigaas
seniorrådgiver, Statens helseetnisk

(Barneverns)loven er samfunnets kvalitetskrav til tjenestene

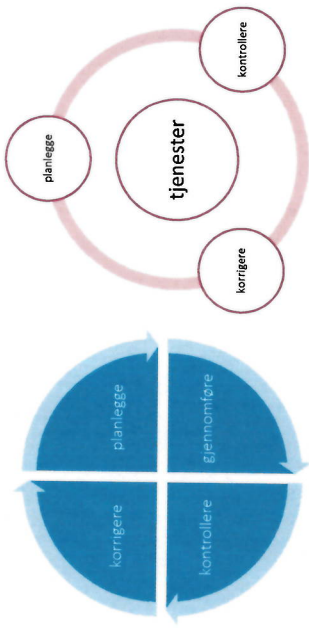
- Eksplisitte krav
- Overordnede, prinsipielle krav:
 - Barnets beste
 - Forsvarlige tjenester

Forholdet mellom god praksis og forsvarlige tjenester

Hvordan tjenesten bør være, handler om ledelse, styring og internkontroll

Internkontroll...

En virksomhets internkontroll skal beskrive virksomheten, samt hvordan den styres og kontrolleres. Internkontrollen skal sikre at det som gjøres i virksomheten, er i tråd med lovverket.

Spørsmålet til ledere er *Hvordan vet du at...?*

Risikoanalyseprosessen

1. Planlegging
2. Risikovurdering
3. Risikohåndtering

Risikoanalyseprosessen (del 1)

Planlegging

- Problemdefinisjon og organisering
- Valg av analysemetode
 - *Gravanalyse*
- Beskrive virksomheten

Risikoanalyseprosessen (del 2)

Risikovurdering

- Dele opp i ulike delelementer
- Identifisere initierende (uønskede) hendelser
- Risikoanalyse (årsaker og konsekvenser)
- Presentere risikobilde

I: Dele opp i delelementer

- 1. Mottak av meldinger og vurdering av hjelpebehov
- 2. Iverksetting av tiltak
- 3. Følge opp og evaluere iverksatte tiltak

II: Identifisere initierende hendelser

Mulige uønskede hendelser når det gjelder mottak av meldinger og vurdering av hjelpebehov:

- 1. hjelpetrengende barn fanges ikke opp av barnevernet
- 2. det tar for lang tid før barns hjelpebehov blir kartlagt (tidsfristene brytes)
- 3. undersøkelser er ikke faglig gode nok; konklusjonen er ikke tydelige nok og det er uklart hva man tenker at tiltak kan gjøre i situasjonene (det lages ikke oppsummeringsrapporter som også inneholder forslag til tiltak)
- 4. negativ omtale i media

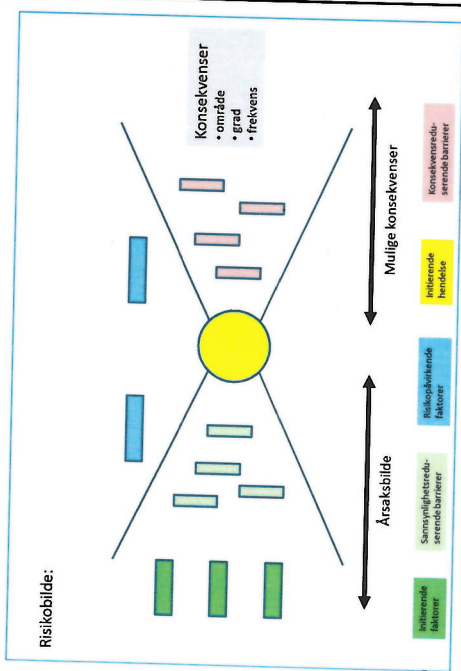
III: Risikoanalyse (årsaker)

- At hjelptilrette barn ikke fånges opp av barnevernet kan skyldes:
- at andre instanser melder ikke til barnevernet for barn; de er redde for å komme i konflikt med foreldrene eller har liten tillit til at bvt kan hjelpe
 - relaterte problemer, at sakbehandlere kjenner barnehage, skole og nærmiljø eller går ut på at det er vanskelig å være kritisk overfor foreldre
 - at barnevernstjenesten mangler nødvendig kompetanse for å vurdere hjelpebehov
 - at barnevernstjenesten mangler nødvendig kapasitet for å iverksette tiltak
 - at barnevernstjenesten kjenner ikke til mulige tiltak
 - at hensiktsmessige tiltak ikke er tilgjengelige
- Negativ omtale i media kan skyldes:
- uheldig håndtering av enkeltsaker
 - stor andel fristrudd for gjennomføring av undersøkelser og fylkesmannens reaksjon på dette
- At tidfristene brytes kan skyldes:
- at barnevernstjenesten mangler nødvendig kompetanse for å vurdere hjelpebehov
 - at barnevernstjenesten mangler nødvendig kapasitet for å vurdere hjelpebehov

III: Risikoanalyse (konsekvenser)

- Barn/familier får ikke rett hjelp til rett tid
- Tiltak iverksettes uten klare målsetninger for hva man vil oppnå
- Barn kan bli utsatt for overgrep og i verste fall drept
- Fylkesmannen sanksjonerer ved å bruke pålegg eller mulkt
- Kommunen/barnevernstjenesten får negativ omtale i media
- Kommunen/barnevernstjenesten blir en lite attraktiv arbeidsplass
- Barnevernstjenesten mister tillit hos samarbeidspartner og i befolkningen
- Kommunen får erstatningskrav fra tidligere barnevernsbarn som ikke har fått nødvendig hjelp

Risikobilde:

Risikobilde:

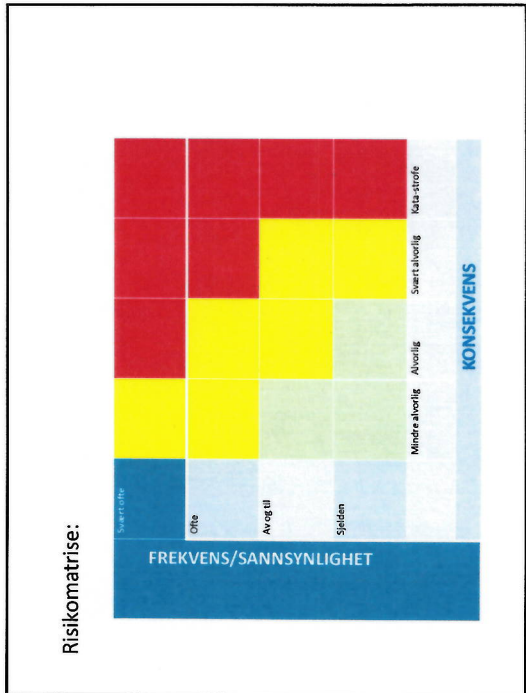
Interierende faktorer	Sannsynlighetsreducerende barrierer	Risikopåvirkende faktorer	INTERIERENDE HENDELSE	Konsekvenser

Initierende faktorer	Sannsynlig heteroseksuelle barrierer	Risikopåvirkende faktorer	Utfordrende hendelser	Konsekvenser
Generell skjeptis til lvt.	Meldplikt	Habilitet Kompetanse Kapasitet Tilgjengelige tiltak	(1) hjelpe-trengende barn fanges ikke opp av bvt (2) tidsfrister brytes (3) undersøkelse er ikke faglig gode nok (4) negativ omtale i media	- barn får ikke rett hjelp til rett tid - barn blir utsatt for overgrep - manglende innsats - negativ medie-omtale - barn får ikke rett hjelp til rett tid - saksjønner fra fylkesmannen - negativ medie-omtale
	Lovkrav slette jobber for emne de skal	Kompetanse Kapasitet		- barn får ikke rett hjelp til rett tid - saksjønner fra fylkesmannen - negativ medie-omtale
	Lowverk og andre sentrale føringer for Evt. nye vide-reutdanninger	Habilitet Kompetanse Kapasitet		- barn får ikke rett hjelp til rett tid - nødvendige tiltak blir ikke iverksatt - tiltak blir satt i verk uten klare målset-ninger - negativ medie-omtale
Den generelle holdningen til bvt i samfunnet	Tilstrøkkelige ressurser i bvt	Politikernes prioriteter i bvt budsjettet		- negative holdning-er til bvt forsterkes - fagfolk ønsker ikke i være i bvt

- Vurdering av konsekvenser:**
- **Områder:**
 - Personskade, omdømme/tillit, økonomiske tap
 - **Frekvens/sannsynlighet:**
 - Sjelden, av og til, ofte, svært ofte
 - **Konsekvens:**
 - Mindre alvorlig, alvorlig, svært alvorlig, katastrofe
 - **Risikomatrix: sannsynlighet x konsekvens**

Vurdering av konsekvenser – etter område

	Personskade	Omdømme/tillit	Økonomiske tap
Mindre alvorlig (kategori 1)	Unødvendige tiltak, som partene ønsker, blir iverksatt eller opp-lyst	Usaklig kritikk som også blir oppfattet som det av omgivelsene.	Unødvendige tiltak belaster budsjettet.
Alvorlig (kategori 2)	Hjelpe-trengende barn fanges ikke opp av byundersøkelser glennomføres ikke innenfor tidsfristene i barne- eller opprett-holdt.	Negativ omtale av barnevernstjenesten når det gjelder den generelle situasjonen.	Mult på grunnlag av fristoversridelser. Unødvendige tiltak belaster budsjettet.
Svært alvorlig (kategori 3)	Nødvendige tiltak blir ikke iverksatt. Ringetiltak blir iverksatt eller oppneidholdt.	Negativ medieomtale av barnevernstjenesten før barnevernstjenesten får nykke i fagfolkene slik at fagfolk vegrer seg for å arbeide der.	Erstatningsansvar overfor tidligere barne-vernd barn.
Katastrofe (kategori 4)	Alvorlige personskader oppstår og tap av liv. Barn som under omsorg av barnevernstjenesten blir utsatt for overgrep.	Medieoppslag der det er barnevernstjenesten som føres til alvorlige personskader eller tap av liv.	Erstatningsansvar overfor tidligere barne-vernd barn.

Risikoanalyseprosessen (del 3)

Risikohåndtering

- Identifisere og vurdere mulige tiltak
- Ledelsens vurdering og beslutning

Er risikoen akseptabel, tolererbar, ikke-tolererbar?

Risikoanalysen er ikke ferdig før tiltak er identifisert og vurdert, samt at ledelsen har tatt beslutning om hva som skal gjøres.

Til slutt:

- Risikoanalyse er en del av leders verktøykasse for styring av virksomheten.
- Styrings mål er å sikre at tjenesten utfører sine oppgaver i tråd med lov og forskrift.
- Risikoanalysen er ikke ferdig før det er tatt beslutninger om hvordan risikoen skal håndteres.
- LYKKE TIL!

